

รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 23 - 29 มี.ค. 2566

เหตุการณ์อื่น ๆ ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- 26 มีนาคม 2566 กระทรวงสาธารณสุข (สร.) ได้ประกาศแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการต่อต้านวัณโรค โดยมีเป้าหมายยุติวัณโรคภายในปี 2578 ซึ่งขณะนี้ บรรลุผลในระดับหนึ่ง โดยปี 2564 ไทยสามารถออกจากรายชื่อประเทศที่มีปัญหาวัณโรคคือยามากที่สุดในโลกได้สำเร็จ แต่ยังคงอยู่ในบัญชีรายชื่อประเทศที่มีผู้ป่วยวัณโรครายใหม่สูงสุด โดยอุปสรรคต่อการยุติวัณโรคในประเทศไทยส่วนใหญ่ คือ ปัญหาวัณโรคในแรงงานข้ามชาติ เช่น การคัดกรองวัณโรคขาดความครอบคลุม ปัญหาการเข้าถึง การรักษาต่อเนื่อง จนหายขาด ขาดความรู้เกี่ยวกับโรค และการป้องกันการแพร่เชื้อ ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร การดูแลคุณภาพชีวิตและสวัสดิการที่ไม่เหมาะสมในการทำงานขาดความต่อเนื่องของสิทธิการรักษาจากปัญหาสถานะบุคคล เป็นต้น ทั้งนี้จากผลการศึกษาวิจัยปัญหาดังกล่าวของ สร. ได้มีข้อเสนอแนะโดยสังเขป ดังนี้ ควรมีการบูรณาการหน่วยงาน ภาครัฐ เอกชนและประชาสังคม ที่เกี่ยวข้องทั้งแรงงานข้ามชาติร่วมกันพัฒนาระบบการดูแลและป้องกันวัณโรคที่ครอบคลุม ประชากรแรงงานข้ามชาติทุกกลุ่มให้ได้รับการคัดกรองและการรักษาที่ต่อเนื่องควรร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคม องค์กรระหว่าง ประเทศ และกองทุนโลก เพิ่มความครอบคลุมการคัดกรองโรค และให้ยารักษาวัณโรคที่เหมาะสมกับแรงงานข้ามชาติอย่างทั่วถึง โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายตามหลักสิทธิมนุษยชนและร่วมกับหน่วยงาน ภาครัฐและองค์กรระหว่างประเทศพัฒนาแนวทางการสร้างร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

“ โรคไทรน ” ภัยเงียบที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

จากการรายงานโรคระบาด สัปดาห์ที่ 12 กรมควบคุมโรค (20 - 26 มี.ค. 66) พบผู้ป่วยสงสัยโรคไทรน จำนวน 1 ราย เพศหญิงอายุ 5 เดือน สัญชาติพม่าที่ จ.สมุทรปราการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนโรค ส่วนอีก 1 ราย เป็นผู้ป่วยยืนยันเพศหญิง อายุ 6 ปี สัญชาติไทยที่ จ.บึงกาฬ ทั้งสองรายไม่มีประวัติการได้รับวัคซีน สำหรับโรคไทรนนั้นเป็นโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจเกิดจากเชื้อแบคทีเรียมีระยะฟักตัวประมาณ 7 - 10 วันแต่บางครั้งอาจนานถึง 20 วัน โดยเชื่อดังกล่าวทำให้เยื่อทางเดินหายใจอักเสบและเกิดอาการไอ โดยในระยะแรกจะมีอาการคล้ายไข้หวัด คือ ไอและมีน้ำมูกเล็กน้อยอาจไม่มีไข้หรือมีไข้ต่ำๆ สิ่งต่างไปจากไข้หวัด คือ อาการไอจะมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ปริมาณน้ำมูกยังคงเดิม กล่าวคือน้ำมูกไม่ได้มากขึ้นตามอาการไอ อาการที่เป็นลักษณะเฉพาะของโรคนี้ คือ ไอเป็นชุดๆ ไอติดๆ กัน 5 - 10 ครั้ง นานประมาณ 2 - 3 สัปดาห์ ผู้ป่วยบางรายมีอาการไอมากจนหายใจไม่ทันและมีอาการหายใจเข้าลึกๆ เป็นเสียงวี๊ด สลับกับการไอเป็นชุด อาการไอเป็นชุดจะค่อยๆ ลดลงทั้งความรุนแรงและจำนวนครั้งของการไอ ระยะเวลาการดำเนินโรคถ้าไม่มีโรคแทรกซ้อนจะใช้เวลาประมาณ 6 - 10 สัปดาห์ ด้วยโรคนี้เป็นโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนจึงขอให้ผู้ปกครองนำบุตรหลานเข้ารับการฉีดวัคซีนตามนัดที่ปรากฏในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กให้ครบตามช่วงวัย สำหรับแรงงานข้ามชาติที่นำครอบครัวและบุตรหลานเข้ามาทำงานในประเทศไทย หากมีบุตรหลานที่อายุไม่เกิน 7 ปีบริบูรณ์ สามารถซื้อบัตรประกันสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขได้ ในอัตรา 365 บาทต่อคน เฉลี่ยวันละ 1 บาท มีอายุคุ้มครอง 1 ปี นับจากวันที่ซื้อบัตรซึ่งจะได้รับการฉีดวัคซีนครบถ้วนเหมือนเด็กไทยและสามารถเข้ารับการฉีดวัคซีน พื้นฐานอย่างต่อเนื่องได้ในสถานบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ เพื่อให้บุตรหลานปลอดภัยจากโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่

จนท. แจ่ง อสต. และ จนท. สาธารณสุขรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกัน ให้ความรู้เรื่องโรคไทรนและโรคอื่นๆ ที่ป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีน โดยให้ทราบถึงสาเหตุการเกิดโรคอาการของทาง การติดต่อ รวมทั้งวิธีป้องกันโรคนี้อย่างถูกวิธีแก่ลูกบ้านโดยเฉพาะครอบครัวที่มีเด็กในปกครอง ควรมีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการนำบุตรหลานมารับการฉีดวัคซีน รวมทั้งมีการให้คำแนะนำในกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่ทำงานในพื้นที่ เรื่องการซื้อบัตรประกันสุขภาพเพื่อให้สามารถนำบุตรหลานเข้ารับการฉีดวัคซีนต่อเนื่องจนครบตามเกณฑ์ได้ในสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงการเกิดโรค รวมทั้งยังสามารถลดความรุนแรงและป้องกันการเกิดโรคแทรกซ้อนจากการเกิดโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนอีกด้วย

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดย

โครงการพัฒนาขีดความสามารถการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อการตรวจจับและตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข
ในพื้นที่ชายแดน
สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
สนับสนุนโดยศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

อ้างอิง

- https://www.rama.mahidol.ac.th/rama_hospital/th/services/knowledge/10012020-1449
- <https://medparkhospital.com/content/pertussis>
- <https://www.thaihealth.or.th/%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B9%84%E0%B8%AD%E0%B8%81/>
- <https://www.pidst.or.th/A299.html>
- <https://pr.moph.go.th/?url=pr/detail/2/04/188639/>
- ขอบคุณภาพจาก : <https://www.pbs.org/wgbh/nova/article/whooping-cough/>